

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಗಾಂಧೀಜಿ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ ಈಗಾಗಲೇ ಆರೂವರೆ ದಶಕಗಳು ಗತಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ- ನಮಗೆ ಬೇಕಿದ್ದೋ, ಬೇಡವಾಗಿಯೋ- ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ, ತಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಗಾಗ ನೆನಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೌಲ್ಯಗಳು ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ನೆನಪು ಹಲವರ ಪಾಲಿಗೆ ಅಹಿತವಾಗುವುದು ಸಹಜ. ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನೇಪಥ್ಯದಾಚೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ನೆನಪು- ಕವಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ, 'ಬೇಡವೆನ್ನಲೂ ಆಗದ, ಬಿಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ' ಒಂದು 'ದೊಂದಿ' ನೆನಪಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯಾವ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಗುರಿಯುತ್ಪನ್ನ ನಡೆಸಿದವರು ಗಾಂಧೀಜಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡವರು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥ- ಸಂಕುಚಿತ ರಾಜಕೀಯ ಅವರದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೌಕಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಎರಡನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ, ಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ರಾಜಕೀಯವೆಂಬುದು ಧರ್ಮದಿಂದ ಅಲಿಪ್ತವಾಗಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು. 'ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯವಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ದ್ವೇಷ ಜಗಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕುರುಡು ಧರ್ಮವಲ್ಲ; ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮ. ನೀತಿ ರಹಿತವಾದ ರಾಜಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ...' ಹೀಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯಗಳ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬಾಪೂಜಿಯವರ ಧರ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದುದು;

ಉದಾರವಾದುದು, ಸ್ವತಃ ನಿಷ್ಪಾವಂತ ಹಿಂದುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಮೂಲಭೂತವಾದಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಇತ್ಯಾತ್ಯಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನ ಜೀವನ ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೊಂದು ಉಜ್ವಲ ಉದಾಹರಣೆ. 'ಕೆಡುಕಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಒಳಿತು ಮಾಡು' ಎಂಬ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ತತ್ತ್ವವೇ ಗಾಂಧೀಜೀಯ ಅಹಿಂಸಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲ ಬೇರು. ಭಗವದ್ ಗೀತೆಯಂತೆಯೇ ಬೈಬಲ್, ಕುರಾನ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿ, ಅವುಗಳ ಸಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಮಾನವರೂ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಮಾನರು ಎಂಬುದು ಅವರು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ವೃತ್ತವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಕಾಲದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿದ್ದರು. 'ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಿಂದೂಗಳು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಾಧನೆ ಅಸಾಧ್ಯ' ಎಂದಿದ್ದರು ಗಾಂಧೀಜಿ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯೇ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಉನ್ನತಿಯೆಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ಉದಾತ್ತಗೊಳಿಸುವ ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯ, ಅಸ್ತೇಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ, ಅಪರಿಗ್ರಹ, ಶರೀರಶ್ರಮ, ಅಸ್ವಾದ್ಯ, ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮಭಾವ, ನಮ್ಮತೆ ಎಂಬ ಹನ್ನೊಂದು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿರುವ ಸಮುದಾಯ ಸುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಲುವಾಗಿತ್ತು.

'ಸರ್ವರ ಹಿತ ಎನ್ನುವುದೇ ಏಕೈಕ ಹಾಗೂ ಸತ್ಪೂರ್ಣ ಮೌಲಿಕ ಮಾನವ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಅದರ ಸಿದ್ಧಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ' - ಇದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸರ್ವೋದಯ ದರ್ಶನದ ಪ್ರಧಾನ ಧ್ವನಿ.

■ ವೈನತೀಯ

<h2>ಮಾತೇ ಮತ್ತು</h2>	
<p>★ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರೇ ಭಂಜಿಸಬಾರದು. ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬಾರದು. ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದು.</p> <p style="text-align: right;">-ಪಂಚತಂತ್ರ</p>	<p>★ ಕೇವಲ ವೀರತ್ವದಿಂದ ಅಲ್ಲ, ನೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವೀರತ್ವವೇ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದು.</p> <p style="text-align: right;">-ಗುರು ಗೋವಿಂದ ಸಿಂಹ</p>
<p>★ ಕಮ್ಮಿ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವನು ವಾಗ್ಮಿ, ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿರುಳು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಇರದಿದ್ದರೆ ಅವನು ವಿಲಾಸಿ.</p> <p style="text-align: right;">-ನೀತಿ ದ್ವಿಷಿಷ್ಟಿಕಾ</p>	<p>★ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಹತ್ತು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಗಲ್ಲುಗಂಬ ಏರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.</p> <p style="text-align: right;">-ಮೌನ್‌ಟೇನ್</p>
<p>★ ಶಿಷ್ಯರ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಅಣ್ಣ - ತಮ್ಮಂದಿರ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಕುವ ನಾಮಧಾರಿ ಗುರುಗಳು ಸಮಾಜದಿಂದ ತೊಲಗದವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಿಲ್ಲ.</p> <p style="text-align: right;">ತರಳಬಾಳು ಶಿವಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮೀಜಿ</p>	<p>★ ಎಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಅಂತ್ಯ ಕ್ಷಯ(ನಾಶ). ಎಲ್ಲ ಉನ್ನತಿಗಳ ಅಂತ್ಯ ಪತನ. ಎಲ್ಲ ಸಂಯೋಗಗಳ ಅಂತ್ಯ ವಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅಂತ್ಯ ಮರಣ.</p> <p style="text-align: right;">-ಪ್ರಬೋಧ ಚಂದ್ರೋದಯ</p>
<p>★ ಅನ್ಯಾಯ, ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣದಿಂದ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ತೃಪ್ತಿ, ಸಮಾಧಾನ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.</p> <p style="text-align: right;">-ಪಂಚಿ ಮಂಗೇಶರಾಯರು</p>	<p>★ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾತುಗಾರ ಕೇಳುಗನನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ- ಆ ಮಾತುಗಾರ ಕೇಳುಗನ ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಾರ.</p> <p style="text-align: right;">-ವ್ಯಾಸ</p>
<p>★ ಅನುಭವ ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಆದರೆ ಅದರ ಶುಲ್ಕ ದುಬಾರಿ.</p> <p style="text-align: right;">-ಹೆನ್ರಿಕ್ ಹೈನ್</p>	<p>★ ಅನುಭವ ಎನ್ನುವುದು ಹಗ್ಗ ಇದ್ದಂತೆ. ದಿನವೂ ಒಂದು ಗಂಟು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗಿ. ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹರಿಯುವುದು ಸುಲಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.</p> <p style="text-align: right;">-ಮಾನ್</p>
<p>★ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೇಳುವಾಗ ನಾವೆಷ್ಟು ಹೇಳಿದೆವು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಅವರಷ್ಟು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡರು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಹೇಳಿದ್ದು ಕಿವಿಗಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೇಳುವಂತಿರಬೇಕು.</p> <p style="text-align: right;">-ಅಚ್ಯಾತ</p>	<p>★ ಅಸಭ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ವಿಶ್ವದ ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳದ್ದೇ ಆಡಳಿತವಿರುತ್ತದೆ.</p> <p style="text-align: right;">-ವಾಲ್ಟೇರ್</p>
<p>★ ಅಸಫಲತೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣ ಹಣದ ಕೊರತೆಯಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕೊರತೆ.</p> <p style="text-align: right;">-ಡೇನಿಯಲ್ ವೆಬ್‌ಸ್ಟರ್</p>	